

תפ"ח (באר שבע) 50815-10-19 - מדינת ישראל נ' קאיד אבו סבילה

תפ"ח (באר-שבע) 50815-10-19 - מדינת ישראל נ' קאיד אבו סבילה מחוזי באר-שבע

תפ"ח (באר-שבע) 50815-10-19

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד אבי ביטון

נגד

קאיד אבו סבילה (עציר)

ע"י ב"כ עו"ד ניל סיימון

בית המשפט המחוזי בבאר-שבע

[03.06.2021]

כבוד השופטת יעל רז-לוי - אב"ד

כבוד השופטת גילת שלו

כבוד השופט אהרון משניות

גזר דין

השופט א' משניות

א. כללי

הנאשם הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, עבירה לפי סעיף 329 (א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, שיוחסה לו בכתב אישום מתוקן שהוגש במסגרת הסדר הטיעון.

מכתב האישום המתוקן עולה כי בין הנאשם למתלונן קיימת היכרות מוקדמת על רקע מגוריהם באותו יישוב. בתאריך 9.10.2019 בשעות הערב סיים המתלונן את עבודתו ונסע בטרקטור לכיוון אורוות סוסים הנמצאת מחוץ לשגב שלום, ועצר את הטרקטור סמוך לבית 39 בשכונה 2 בשגב שלום, מפני שחשב שיש לו תקר בגלגל. המתלונן ירד מהטרקטור והחל לבדוק את הגלגל.

באותה העת, הנאשם שישב על גבעה סמוכה במרחק של כ-15 מטר מהמתלונן, הבחין במתלונן, ניגש אליו וצילם אותו בטלפון נייד. המתלונן הבחין בנאשם ושאל אותו מדוע הוא מצלם אותו, והנאשם השיב לו שלא צילם ושאל מה מעשיו באזור. לאחר מכן, המתלונן פנה לעלות על הטרקטור על מנת לנסוע מהמקום, ותוך כדי שהוא עומד בגבו אל הנאשם, שלף הנאשם סכין משוננת בעלת להב באורך 23.8 ס"מ, התקרב אל המתלונן, התנפל עליו ודקר אותו בחלקו העליון של הגב באמצעות הסכין מספר פעמים.

המתלונן הסתובב אל הנאשם, והנאשם המשיך והניף את הסכין לעבר המתלונן על מנת להמשיך ולדקור אותו. המתלונן הרים את ידיו למעלה בכדי להגן על עצמו, והנאשם דקר אותו בכף ידו השמאלית וקטע את אצבע הקמיצה שלו. החלק שנקטע מהאצבע נפל לארץ, וכשהמתלונן המבוהל התכופף על מנת להרימו, המשיך הנאשם ודקר את המתלונן פעם נוספת בגבו עד שהמתלונן נפל ארצה על גבו. גם בשלב זה, כשהמתלונן שרוע על גבו, הנאשם המשיך לדקור אותו באמצעות הסכין באזור חזהו מספר פעמים נוספות.

כתוצאה ממעשיו של הנאשם, המתלונן איבד את הכרתו, והנאשם עזב את המקום כשהוא מותיר את המתלונן להתבוסס בדמו. בעקבות זאת, הובהל המתלונן לבית החולים סורוקה בבאר שבע, שם הוברר כי הוא סובל מהלם תת נפחי, ניזקק לקבלת מוצרי דם והוכנס לחדר ניתוח. בחדר ניתוח אובחנו חתכים מרובים ודימום מסיבי, בוצעה תפירת שרירים ורקמות רכות, הושארו 3 נקזים והושגה שליטה מדימום עורקי שטחי בבית חזה עליון משמאל ע"י קשירת העורק. כמו כן, המתלונן איבד דם רב, נגרמו לו חתכים בצוואר מימין בעומק של 3.5 ס"מ, חתכים שטחיים בגב עליון, חתכים בבית חזה שמאל, דימום עורקי שטחי בבית החזה משמאל וכן שבר פתוח של אצבע 4 ביד שמאל. המתלונן סבל מדימום מאסיבי ועבר אקספלורציה של צוואר עם סגירה של עורק פוסטריור אוריקולרי לאור דמם. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, עבר המתלונן ניתוח שבמהלכו חובר חלק האצבע שנקטע, וכן בוצע קיבוע לשברים מרוסקים באצבע ביד שמאל וכף ידו של המתלונן גובסה. המתלונן אושפז בחדר טיפול נמרץ להמשך טיפול כשהוא מורדם ומונשם, ושחרר מבית החולים כעבור 4 ימים, ביום 12.10.2019. במסגרת ההסדר בין הצדדים, שנכרת לאחר שנשמעה עדותו של המתלונן, ולאחר שהתקבלו הן חוות דעת פסיכיאטרית והן סיכום דיון של וועדת אבחון של משרד הרווחה בעניינו של הנאשם, הנאשם חזר בו מכפירתו והודה בכתב אישום מתוקן, והוסכם בין הצדדים כי כל צד יהיה חופשי בטיעונו לעניין העונש.

ב. טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה

ב"כ המאשימה הגיש טיעונו בכתב, וציין כי הנאשם פגע במספר ערכים המוגנים בחוק: שלומו של אדם, שלמות גופו, כבודו ושלווה נפשו. ב"כ המאשימה ציין עוד כי הערך החברתי שבבסיס עבירות האלימות החמורות נגזר מהערך של קדושת החיים וזכותו של אדם לשלמות גופו, וכי עסקין בערך הבסיסי ביותר שביסוד כל מערכת חוק ומשפט, שאף עוגן על ידי המחוקק בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

אשר לנסיבות ביצוע העבירה, ציין ב"כ המאשימה כי עובדות כתב האישום המתוקן מלמדות על אכזריותו הרבה של הנאשם, ועל היותו בריון אלים, מסוכן וחסר מעצורים. ב"כ המאשימה הדגיש בטיעונו את הברוטאליות והאכזריות במעשיו של הנאשם, אשר דקר את המתלונן בגבו דקירה עמוקה, והמשיך לדקור אותו שוב ושוב, קטע את אחת מאצבעותיו והמשיך שוב לדקור את המתלונן בגבו, בחזהו ובידיו, עד אשר המתלונן נפל על הרצפה וגם אז המשיך הנאשם לדקור את המתלונן עד שאיבד את הכרתו מחוסר דם. רק אז הפסיק הנאשם לדקור את המתלונן והפקיר אותו לבד בחולות כשהוא גוסס ומתבוסס בדמו. ב"כ המאשימה ציין כי עסקין בעבירת אלימות חמורה, ולכן פגיעת הנאשם בערכים החברתיים הינה ברף הגבוה.

ב"כ המאשימה הוסיף, כי הנאשם היה היוזם והמבצע היחיד של העבירה, אשר הצטייד מבעוד מועד בסכין גדולה ומשוננת ולא היסס להשתמש בה באכזריות גדולה תוך שהוא דוקר את המתלונן דקירות עמוקות מסכנות חיים ומשאייר בו חבלות חמורות. ב"כ המאשימה הדגיש את הסכנה הגדולה במעשיו של הנאשם שהיו עלולים להביא לקיפוח חייו של המתלונן אלמלא הובהל במהירות לבית החולים.

אשר למדיניות הענישה הנוהגת, טען ב"כ המאשימה כי לא בכדי נקבע בצידה של עבירה זו עונש חמור של 20 שנות מאסר, והפנה לשורה של פסקי דין, שבהם נגזרו עונשי מאסר ממושכים, אשר יש בהם כדי ללמד על מדיניות ענישה מחמירה של בתי המשפט כלפי מי שהורשעו בעבירה זו: בע"פ 9176/11 ליזרסון נ' מדינת ישראל (4.12.12) הורשע המערער בבית משפט זה לאחר שמיעת הוכחות בעבירות של איומים, חבלה בכוונה מחמירה והחזקת סכין, לאחר שתקף את המתלונן, היכה אותו ודקר אותו בפניו ובגבו, באופן שחייב את אשפוזו בבית חולים לשלושה ימים, ונגזרו עליו 11 שנות מאסר בפועל ועונשים נלווים. בית המשפט העליון דחה את ערעורו על הכרעת הדין, אולם קיבל את הערעור על העונש, והעמידו על 9 שנות מאסר בפועל.

בע"פ 7100/13 סגלטיצי נ' מדינת ישראל (29.1.15) הורשע המערער בבית משפט זה, על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה לאחר שדקר שתי דקירות, בבית החזה ובבטן, את מי שהייתה בת זוגו במשך כשנתיים וחצי לאחר שזו הודיעה לו שהכירה גבר אחר והיא מבקשת להיפרד ממנו. בית המשפט קבע מתחם ענישה של 10 - 15 שנות מאסר בפועל, וגזר על המערער 13 שנות מאסר בפועל ועונשים נלווים, ובית המשפט העליון קיבל את ערעורו על חומרת העונש, והעמידו על 11.5 שנות מאסר, בשל נסיבותיו האישיות של המערער, עברו הנקי וההליך הטיפולי שהחל לעבור בכלא.

בע"פ 7677/12 נאסר נ' מדינת ישראל (11.6.14) הורשע המערער, על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה על כך שדקר את אשתו, לאחר שסירבה לקיים עמו יחסי מין, דקירה עמוקה בבטנה, שבעקבותיה נפלט מבטנה של המתלוננת חלק מהמעי הדק. בית המשפט המחוזי מרכז קבע מתחם ענישה של 8 - 14 שנות מאסר, וגזר על הנאשם 10 שנות מאסר בפועל, וערעורו על חומרת העונש נדחה.

ב"כ המאשימה הפנה גם לשני פסקי דין מחוזיים, שבאחד מהם - ת"פ 1004/09 מדינת ישראל נ' דיגנקוב, השית בית המשפט המחוזי בתל אביב עונש של 13 שנות מאסר בפועל, על הנאשם שהורשע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, על כך ששיסף בסכין את גרונו של המתלונן ששכב במיטה, כשהתארח בביתו של הנאשם, בעקבות וויכוח שהתגלע ביניהם על רקע דרישות שונות של המתלונן מהנאשם. באותו עניין, המתלונן אף נחבל קשות בידיו כאשר נאבק בנאשם וניסה להדוף אותו מעליו; בפסק דין נוסף - ת"פ 30590-09-11 מדינת ישראל נ' אבו עסל, השית בית משפט זה עונש של 9 שנות מאסר, על נאשם שהורשע בעבירה של תקיפה סתם בנסיבות מחמירות (בת זוג) ובעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לאחר שחתך את פניה של המתלוננת פעם אחר פעם בשני צדי הפנים, על רקע תלונה שהגישה נגדו במשטרה. ב"כ המאשימה הוסיף בטיעונו כי המתלונן לא התגרה בנאשם ואף לא היה ביניהם סכסוך קודם ובקושי החליף עמו "כמה מילים". בנסיבות אלו, טען ב"כ המאשימה, כי מתחם העונש ההולם בגין מעשיו של הנאשם נע בין 9 ל- 13 שנות מאסר בפועל. אשר לקביעת העונש בתוך המתחם, ציין ב"כ המאשימה כי לחובתו של הנאשם עבר פלילי עשיר ומגוון בעבירות אלימות, רכוש וסמים, לרבות מאסרים על תנאי.

כמו כן, טען ב"כ המאשימה, כי הנאשם בעל ניסיון "בתחום הסכינאות", ומכל הטעמים הללו עתר ב"כ המאשימה להשית על הנאשם עונש מאסר בפועל ברף האמצעי - גבוה של המתחם. כמו כן, ביקש הפעלת 8 חודשי מאסר בפועל מת"פ 29140-08-15 במצטבר לעונש המאסר שיושת על הנאשם בתיק שלפניו, וכן מאסר על תנאי מרתיע, קנס ופיצוי משמעותי למתלונן.

ב"כ הנאשם

ב"כ הנאשם טען, כי אין מחלוקת באשר לחומרת האירוע נשוא כתב האישום המתוקן אך יחד עם זאת, מדובר באירוע בו רב הנסתר על הגלוי. ב"כ הנאשם ציין, כי לא ניתן להבין מהו המניע לאירוע ולטענתו זהו למעשה החלק החשוב ביותר מבחינת שיקולי הענישה. ב"כ הנאשם הפנה לחוות הדעת הפסיכיאטריות שהתקבלו בעניינו של הנאשם, וכן חוות דעת של וועדת האבחון שדנה בעניינו של הנאשם, ממנה עולה כי מדובר בנאשם עם הנמכה קוגניטיבית, בשלות ויכולת שיפוט נמוכות וכן קושי בקשרים חברתיים.

ב"כ הנאשם הוסיף, כי מדובר באירוע נקודתי עם תוצאות חמורות שאינו מתוכנן. ולכן, יש מקום לקרוא את עובדות כתב האישום ביחד עם חוות הדעת הפסיכיאטרית ודו"ח וועדת האבחון, וכך למעשה תתבהר התמונה לעניין חומרת מעשיו וכוונותיו של הנאשם.

ב"כ הנאשם הפנה לע"פ 8754/18 עמוס רוקח נ' מדינת ישראל (16.2.20), שבו הורשעו שני הנאשמים לאחר שמיעת ראיות בביצוע שתי עבירות של חבלה בכוונה מחמירה, ובביצוע עבירת איומים. ובנוסף הורשע נאשם 1 גם בעבירה של החזקת סכין. המתלוננים הם שלושה אחים שעובדים בפיצרייה, ובינם ובין הנאשמים הייתה קיימת היכרות מוקדמת לאירוע. על רקע אי שביעות רצונם של הנאשמים מהפיצה שהוזמנה על ידי אחותם, הגיעו הנאשמים אל הפיצרייה כשהנאשם 1 מצויד בסכין, שני הנאשמים תקפו בפראות את המתלוננים, ונאשם 1 אף דקר את אחד המתלוננים בסכין שבידיו, בפניו ובצווארו.

בית משפט זה (כב' השופט עדן) השית על הנאשמים 8 שנות מאסר בפועל ובית המשפט העליון קיבל את הערעור על חומרת העונש, והעמיד את עונש המאסר של כל אחד מהנאשמים על 7 שנות מאסר, תוך שמודגש בפסק הדין כי הסיבה העיקרית לקבלת הערעור היא הקושי הכרוך בבחינת מצבו הנפשי של אחד הנאשמים, בשל העובדה שנתונים מסוימים בעניין זה לא היו בידיעת בית המשפט, בעת מתן גזר הדין.

ב"כ הנאשם טען כי נסיבות האירוע בעניין רוקח חמורות יותר מנסיבות האירוע שלפניו, שכן שם מדובר היה בתיק קלאסי של חבלה בכוונה מחמירה, כשהמניע לביצוע העבירות הוא טענות על איכות הפיצה שהזמינו, ובכל זאת קבע בית המשפט העליון כי יש מקום להפחית מעונש המאסר בפועל, כמפורט לעיל.

ב"כ הנאשם הדגיש כי מדובר בנאשם אשר נמצא ברף הנמוך ביותר וכי בית המשפט ראה אותו והיה יכול התרשם ממנו. ב"כ הנאשם הוסיף כי בזמן ביצוע העבירות היה הנאשם מצוי בצו מרפאתי כפוי בתיק פלילי אחר בגין עבירת הצתה, ומכל הטעמים הללו עתר ב"כ הנאשם להסתפק במאסר קצר של שנים מועטות.

ג. דיון והכרעה

בפתח הדברים, ראוי לציין את המובן מאליו, כי לא יכולה להיות מחלוקת בדבר החומרה הרבה שיש בעבירות אלימות בכלל, ובעבירות הכרוכות בשימוש בנשק קר או חם בפרט, ובדבר הצורך להילחם בעבירות חמורות אלה, בין היתר ע"י הכבדת הענישה של מי שהורשעו בעבירות מסוג זה. כך למשל נאמר בע"פ 799/19 צ'קול נ' מדינת ישראל (18.7.19) בפסקה 9:

[...] בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה היתרה הגלומה בעבירות אלימות, לנוכח הפגיעה הקשה בערכים המוגנים של שלמות הגוף והנפש וההגנה על הביטחון, ועל הצורך בהרתעה מפני ביצוען. על רקע התגברות מעשי האלימות אף ניכרת מגמה ברורה בפסיקה של החמרה בענישה בעבירות אלימות בכלל ובעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות בפרט, לא כל שכן בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה כבענייננו [...]

ובאופן יותר קונקרטי על אלימות תוך שימוש בנשק קר נאמרו הדברים הבאים בע"פ 5743/14 בן שמחון נ' מדינת ישראל (4.11.14) בפסקה 10: "... בית משפט זה כבר חזר ועמד, פעמים רבות, על החומרה היתרה שיש לייחס לעבירות של דקירה בסכין, שלעיתים אך פסע ביניהן לבין גרימתה של תוצאה קטלנית, כמו גם במקרה שבפנינו...". כיוצא בזה נאמר בע"פ 6910/09 אברהים הדרה נ' מדינת ישראל (9.5.10) בפסקה 3: "... אחת המטרות המרכזיות של הענישה הפלילית היא כאמור הרתעת עבריינים בכוח, ל"מען יראו וייראו". תופעה זו של "סכינאות" יש להדביר. המסר חייב להיות ברור, למען ידע כל איש ונער כי נטילת סכין כדי לתקוף היא נטילת סיכון - לא רק כלפי הקורבן, אלא גם כלפי העבריין בדמות הטלת ענישה מחמירה. במלים אחרות, 'תרבות הסכין' היא תרבות שלא ניתן לגלות כלפיה סבלנות...".

1. קביעת מתחם העונש ההולם

על פי סעיף 40ג (א) לחוק העונשין, לצורך קביעת מתחם העונש ההולם, יש להתחשב "בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט".

אשר לערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, מעשיו של הנאשם במתלונן פגעו בערכים מוגנים של שלמות הגוף והנפש, והגנה על שלומו ובטחונו של המתלונן. על חומרת מעשיו של הנאשם ניתן ללמוד גם מקיומן של חלק מהנסיבות שקשורות בביצוע העבירה, שמפורטות בסעיף 40ט(א) לחוק העונשין, ובכלל זה הנזק הרב שעלול היה להיגרם כתוצאה מהדקירות המרובות שביצע הנאשם בפלג גופו העליון של המתלונן, לולא הובהל לטיפול רפואי; והנזק בפועל שנגרם מהדקירות הללו, נוכח אובדן הדם הרב והצורך בהתערבות כירורגית דחופה לצורך עצירת הדימום, כמו גם החבלות והתפרים המרובים בגופו של המתלונן, כפי שניתן לראות בתמונות שמתעדות את הפגיעות הללו שסומנו ת/3.

חומרת המעשים באה לידי ביטוי גם בכך שהנאשם לא חדל ממעשיו לאחר הפגיעה הראשונה, באמצעות הסכין שהייתה בידו, לא נרתע גם כאשר נקטעה אצבעו של המתלונן והמשיך לדקור את המתלונן שוב ושוב בגבו עד אשר שהמתלונן נפל על גבו, וגם אז לא חדל הנאשם ממעשיו ובעוד המתלונן שרוע על הארץ על גבו המשיך לדקור את המתלונן באמצעות הסכין בחזהו כמה פעמים נוספות. בנוסף לכל האמור, הנאשם עזב את המקום תוך שהוא מותיר את המתלונן להתבוסס בדמו, כשהוא מחוסר הכרה.

המתלונן העיד בבית המשפט, ובעדותו הדגים כיצד תקף אותו המתלונן ודקר אותו כמה פעמים בסכין ארוכה שהחזיק בידיו, ואף הראה כי אינו יכול ליישר את האצבע שנקטעה שבמהלך התקיפה וחבורה בניתוח לאחר מכן, והיא נותרה פגומה ומעוותת (עמ' 24 לפרוטוקול, ש' 14). המתלונן ציין עוד כי במהלך האירוע הוא איבד את ההכרה (עמ' 27, ש' 17).

הפגיעה בערכים המוגנים, ובפרט בערך המוגן של שלמות הגוף, הינה ברף הגבוה ועל מתחם העונש ההולם לתת ביטוי הולם לנסיבות החומרה שפורטו לעיל. מדובר במתלונן אשר כל חטאו היה בכך שעצר לתקן תקר בגלגל, והנאשם תקף אותו בסכין וגרם לחבלות קשות בגופו, בלא שהייתה כל התגרות מצדו, כשהנאשם נושא לבדו באחריות מלאה על ביצוע העבירה.

אשר לרמת הענישה הנוהגת בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה שבה הורשע הנאשם, ניתן ללמוד עליה מפסיקה שמתייחסת לענישה שנקבעה בנסיבות דומות, כמפורט להלן.

בע"פ 1222/17 שארי אבו גאנם נ' מדינת ישראל, (27.6.17), נדון עניינם של שני מערערים אשר הורשעו בעבירות של קשירת קשר לפשע וחבלה בכוונה מחמירה, ומערער 2 הורשע גם בהחזקת סכין. בהתאם לאמור בכתב האישום נודע למערער 1 על שיחות טלפוניות שנערכו בין המתלונן לבין רעייתו, וכתוצאה מכך זעם על המתלונן וקשר קשר עם המערער 2 ואדם נוסף לפגוע במתלונן. המערערים הגיעו לאטליז שבו עבד המתלונן, כאשר מערער 1 הצטייד באלה, ומערער 2 נטל לידייו את סכין הקצבים שהייתה מונחת על הדלפק. שני המערערים נכנסו לחדר הפנימי בו שהה המתלונן והחלו לנהוג כלפיו באלימות חמורה, כשמערער 1 מכה אותו באלה בחוזקה בכל חלקי גופו, ומערער 2 עומד לצדו. בשלב מסוים, קטין שעבד באטליז נחלץ לעזרת המתלונן, ומערער 2 דקר אותו דקירה אחת בחזהו, ודקר כמה פעמים את המתלונן, כשבמקביל מערער 1 ממשיך להכותו באלה. כתוצאה מהפגיעות בהם, הקטין היה מאושפז 11 יום בבית חולים, שבמהלכם עבר ניתוח, והמתלונן היה מאושפז 3 ימים.

בסופו של דבר, לאחר שמיעת מרבית העדים, הגיעו הצדדים להסדר טיעון שבמסגרתו הודו המערערים בעבירות שיוחסו להם, והצדדים טענו באופן חופשי ביחס לעונש. בית המשפט קבע מתחם שבין 5 ל-9 שנות מאסר, וגזר על המערערים 5 שנות מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי של 5,000 ₪ לקטין ולמתלון, וערעורם על חומרת העונש בבית המשפט העליון נדחה. עם זאת, באותו עניין, מדובר היה בצעירים בני 20 ו-22, אשר היו ללא עבר פלילי, ובבית משפט קמא הביעו חרטה על מעשיהם. כמו כן, המתלון לא אותר ולכן לא נשמעה עדותו.

בע"פ 3958/16 רוברט אבקסיס נ' מדינת ישראל (20.3.17), נדון עניינו של המערער אשר הורשע בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה והחזקת סכין שלא כדין, בגין שיסוף עורפו של המתלון באמצעות סכין יפנית, אותה נשא בהגיעו לזירת האירוע. בית המשפט המחוזי השית על המערער מאסר בפועל בן 6 שנים, הפעיל במצטבר 10 חודשי מאסר מותנים, וקבע גם פיצוי בסך 20,000 ₪ ובית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

בע"פ 2749/15 נתן צ'קול נ' מדינת ישראל, (6.4.16) נדון עניינו של מערער אשר הורשע בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, החזקת סכין, תגרה והדחה בחקירה, בפרשה שעניינה סכסוך של מה בכך במועדון ודקירת המתלון באופן בוטה, תוך גרימת נזקים. מגזר הדין עולה כי המערער התעשת למראה הנזק שגרם ולמשמע צעקותיה של חברתו וגרם להבאת המתלון לטיפול רפואי במהירות. למערער עבר פלילי לא קל, והיו תלויים כנגדו מאסרים על תנאי.

בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה בן 4 ל-10 שנות מאסר, וגזר את דינו של המערער ל-8 שנות מאסר וכן עוד שנה של הפעלה חלקית של המאסרים על תנאי, ובסך הכול 9 שנים ופיצוי בסך 40,000 ₪. בית המשפט העליון קיבל את הערעור על חומרת העונש, והפחית שנה מעונש המאסר בפועל, בעיקר בשל ההליך השיקומי שעבר המערער. עם זאת, באותו עניין המערער עצמו התעשת במהלך האירוע, ואף דאג להביא את המתלון לטיפול רפואי, בשונה מעניינו שבו הנאשם הותיר את המתלון שרוע על הקרקע ומתבוסס בדמו. כמו כן, שם הנאשם עבר הליך שיקומי משמעותי שהוא שעמד בבסיס ההקלה, וזאת בשונה לגמרי מעניינו.

בע"פ 169/14 קפלן נ' מדינת ישראל (16.12.14), נדון עניינו של מערער אשר הורשע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, על כך שביחד עם אדם נוסף, בעקבות ויכוח על חוב כספי, תקף את המתלון, והשניים הללו דקרו את המתלון בסכנים שביו בידם, בחזה, בבטן ובידיו. בית משפט זה השית על המערער 6.5 שנות מאסר בפועל, 18 חודשי מאסר על תנאי ופיצוי למתלון בסך 20,000 ₪. שותפו של המערער לביצוע העבירה הועמד לדין בנפרד והורשע אף הוא בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה ובעבירות נוספות, ובית המשפט המחוזי השית עליו 6 שנות מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי ופיצוי למתלון בסך 20,000 ₪ וכן הופעל עונש מאסר על תנאי בן 4 חודשים לריצוי במצטבר. בשל עקרון אחדות הענישה קיבל בית המשפט העליון את הערעור על חומרת העונש, והפחית שנה מעונש המאסר שנגזר על המערער והעמידו על 5.5 שנות מאסר בפועל, תוך שהוא מציין כי השותף הורשע בעבירות נוספות וגם היה לו עבר פלילי מכביד, בשונה מהמערער, ולכן דין הוא שעונשו יהיה חמור יותר מעונשו של המערער. אלא שכאמור השיקול הדומיננטי באותו עניין היה העיקרון של אחדות הענישה, שאינו קיים בנסיבות שלפנינו.

בע"פ 1651/12 עמרי בן יטח נ' מדינת ישראל (4.7.13), נדון עניינו של המערער אשר הורשע בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, החזקת סכין ואיומים. על פי כתב האישום המתוקן בשעות הלילה המאוחרות הגיע המערער למועדון בקריית גת. מאבטחים אשר עמדו בכניסה סירבו לאפשר לו להיכנס, ובתגובה לכך הוא קילל אותם, ואיים לפגוע בהם. במקביל לכך, יצא המתלונן ביחד עם בני משפחתו מתוך המועדון, ובמהלך עזיבתו את המקום התחכך במערער. בשל כך החלו חילופי דברים בין השניים, שבהמשך להם תקף המתלונן את המערער, הכה אותו באגרופים והפילו לקרקע. לאחר מכן, הפרידו ביניהם אנשים שהיו במקום, אז המערער שלף סכין, התקרב למתלונן במהירות, התנפל עליו ודקר אותו שתי דקירות, בבטנו ובבית החזה. כתוצאה מהדקירות, נגרמו למערער פגיעות גופניות והוא פונה באמבולנס לבית החולים שבו אושפז לתקופה ארוכה. בית המשפט המחוזי גזר על המערער עונש של 7 שנות מאסר בפועל, הפעלת עונש מאסר על תנאי של חצי שנה שהיה תלוי ועומד נגדו, ובנוסף, פיצוי למתלונן בסך 30,000 ₪, ובית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

בהתייחס לפסיקה שהובאה ע"י ב"כ הנאשם, ראוי לציין כי נסיבותיו של עניין רוקח אשר הוזכר על ידו ופורט בהרחבה לעיל, שונות מהנסיבות שלפנינו. זאת, מפני ששם בתקופת ביצוע העבירה המערער 2 היה תחת צו מרפאתי כפוי, ובית המשפט העליון אף הדגיש בפסק הדין כי "אלמלא הטענה בדבר הקושי הכרוך בבחינת מצבו הנפשי של אסף היינו נוטים לדחיית הערעור על כל חלקיו. אולם, בשים לב לשיקול זה, הגענו למסקנה בדבר קבלה מוגבלת וחלקית שלו", מה שאין כן בנסיבות שלפנינו. מצד שני, יש לציין עוד כי בעניין רוקח הנסיבות חמורות יותר במידה מסוימת מענייננו, מפני ששם היה מדובר בשני נאשמים אחים, שתקפו בצוותא חדא את שני המתלוננים לאחר תכנון מוקדם, כשאחד מהם אף דקר בסכין את אחד המתלוננים במקומות שונים בפלג גופו העליון, ואילו הנאשם שלפנינו ביצע לבדו את העבירה החמורה שבה הורשע בלא שתכנן זאת קודם לכן.

בסופו של דבר, לאחר ששקלנו את מכלול הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ואת הפגיעה החמורה בערך המוגן של שלמות הגוף ובערכים נוספים, ולאחר שנתנו דעתנו לרמת הענישה הנוהגת, כפי שהיא עולה בין היתר מפסקי הדין שהובאו ע"י ב"כ הצדדים בטיעוניהם, ומפסקי הדין הנוספים שהוזכרו לעיל, אנו סבורים כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם דנא, נע בין 7 ל-11 שנות מאסר בפועל, בצירוף עונשים נלווים.

2. קביעת העונש בתוך המתחם

בבואנו לקבוע את עונשו של הנאשם בתוך המתחם, יש מקום להתחשב גם בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כעולה מסעיף 40 לחוק העונשין, ובכלל זה "נסיבות חיים קשות של הנאשם שהייתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה", כאמור בסעיף קטן 8. בהיעדר תסקיר של שירות מבחן, שהנאשם נמנע מלבקש כי יערך לו, ניתן ללמוד על נסיבות חייו של הנאשם מהאמור בחוות הדעת הפסיכיאטרית ומחוות הדעת של ועדת האבחון.

מחוות הדעת הפסיכיאטרית מיום 27.7.20 עולה כי הנאשם אמנם מספר כי למד 6 שנים בבית הספר, אך בפועל "כמעט ולא פקד את בית הספר" כלשון חוות הדעת, והרבה לשוטט ברחובות ולעבוד מעת לעת בעבודות מזדמנות. לכן הנאשם הוא חסר השכלה בסיסית, וחמור מכך אף אינו יודע קרוא וכתוב, ולמעשה אין לו כישורי חיים בסיסיים. מחוות הדעת של ועדת האבחון מיום 8.2.21 עולה כי הנאשם הוא בן למשפחה פוליגמית, אביו המנוח היה נשוי לשתי נשים שילדו לו 26 ילדים, והוא מתגורר בבית עם אמו ועם אחים נוספים במבנה משפחתי חמולתי. הנאשם אובחן כבעל יכולת אינטלקטואלית נמוכה, בשלות נמוכה, יכולת שיפוט נמוכה וכן ביטחון עצמי נמוך, ואף שהוא עצמאי בפעילויות יומיומיות, הוא זקוק להכוונה והדרכה במצבים מורכבים יותר.

מדובר אפוא בנסיבות חיים קשות, ואף שלא מצאנו כי הנתונים העולים מחוות הדעת שהוגשו בעניינו של הנאשם הם כאלו הפוגעים באופן ממשי ביכולתו להבין את הפסול במעשיו או את משמעותם, או ביכולתו להימנע מהמעשה, ראוי לתת להם משקל בקביעת עונשו של הנאשם.

זאת ועוד, בדו"ח האבחון נכתב כי הנאשם מצטער על מעשהו ואף יודע כיום כי במצבים דומים עליו לפנות למשטרה, ולא לנקוט ב אלימות, כפי שנהג כלפי המתלונן. בסופו של דבר, הנאשם הודה בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום המתוקן, ואף שלא היה בהודאתו כדי לחסוך את עדותו של המתלונן שהעיד כבר קודם לכן, בדיון שהיה ביום 24.9.20, עדיין יש בהודאה זו נטילת אחריות מסוימת והכרה בעוול שגרם הנאשם למתלונן, וגם לכך יש לתת משקל מסוים לזכותו של הנאשם.

מצד שני, לא ניתן להתעלם מעברו הפלילי המכביד של הנאשם, אשר כולל 8 הרשעות קודמות בעבירות מגוונות, בעיקר עבירות אלימות, לרבות פציעה והחזקת סכין, ועבירות רכוש, אך גם עבירת סמים אחת, וכמה עבירות של הפרת הוראה חוקית, וכן קביעה כי ביצע עבירות נוספות של הצתה, פריצה והיזק לרכוש, בלא הרשעה בשל גילו הצעיר. בגין העבירות שבהן הורשע בעבר, נגזרו עליו ארבעה עונשי מאסר לריצוי בפועל, כאשר עונש המאסר האחרון, הממושך מקודמיו, של 18 חודשי מאסר בפועל כולל הפעלת מאסרים מותנים, נגזר עליו ביום 13.12.15, לאחר שהורשע בעבירות של חבלה כשעברין מזויין וניסיון לחבלה כזו, פציעה וניסיון לפציעה, החזקת אגרופן או סכין, הפרת הוראה חוקית וכן הסגת גבול פלילית. בנוסף לעונש המאסר בפועל, נגזרו על הנאשם באותו גזר דין גם עונשי מאסר מותנים, ובכללם מאסר מותנה של 8 חודשים שהינו בר הפעלה כיום. העובדה שהנאשם ביצע את העבירה החמורה שבה הורשע, כאשר מאסר מותנה בר הפעלה תלוי ועומד מעל ראשו, בין היתר לאחר הרשעה בעבירה של החזקת סכין שמלמדת על תרבות סכין נפסדת שהנאשם נקט בה גם בעבר, מהווה נסיבת חומרה שלא ניתן להתעלם ממנה.

בסופו של יום, לאחר ששקלנו את מכלול נסיבותיו של הנאשם, ואת השיקולים לקולא ולחומרה שפורטו לעיל, ובשים לב לרמת הענישה שנקבעה בנסיבות דומות בפסיקת בית המשפט העליון, החלטנו למקם את עונש המאסר של הנאשם מעט מתחת לאמצע של מתחם העונש ההולם שקבענו לעיל, כפי שיפורט להלן, וזאת בעיקר בשל נסיבותיו האישיות ומאפייניו הייחודיים עם אותם קשיים ומוגבלות מסוימת העולים מחוות הדעת שניתנו בעניינו.

ד. סוף דבר

נוכח כל האמור לעיל, אנו גוזרים על הנאשם את העונשים הבאים:

1. מאסר בפועל לתקופה של 8 וחצי שנות מאסר אשר תחל מיום מעצרו של הנאשם.
2. העובדה שהנאשם ביצע את העבירה שבה הורשע בתיק זה, כאשר עונש מאסר מותנה בן 8 חודשים בגין עבירות אלימות שנגזר עליו בת"פ 29140-08-15, תלוי ועומד נגדו ואינו מרתיע אותו, יכולה להצדיק את הפעלת עונש המאסר המותנה במצטבר למאסרו כמצוות המחוקק בסעיף 58 לחוק העונשין. עם זאת, בשל נסיבותיו האישיות של הנאשם, אנו מורים על הפעלת המאסר המותנה באופן ששישה חודשי מאסר מתוכו ירצו במצטבר למאסר הנוכחי, ושני חודשים נוספים ירצו בחופף למאסרו, כך שהנאשם יישא בסך הכול בעונש של 9 שנים של מאסר בפועל מיום מעצרו.
3. מאסר על תנאי של 12 חודשים, למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור כל עבירת אלימות מסוג פשע.
4. מאסר על תנאי של 6 חודשים, למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון.
5. הנאשם ישלם למתלונן פיצוי בסך 50,000 ₪.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, כ"ג סיוון תשפ"א, 03 יוני 2021, במעמד הצדדים.